

Verpleegkundige CanMEDS VUmc

Competenties bij het verpleegkundig profiel in De Verpleegkundige Standaard VUmc

*Versie 2; aangepast voor onderdelen van het werk van gespecialiseerd verpleegkundigen
Goedgekeurd door zorgmanagers op 5 maart 2014*

Inleiding:

In De Verpleegkundige Standaard VUmc wordt in het hoofdstuk 'Profiel van de verpleegkundige in VUmc' aangegeven dat de vakbekwaamheid van een verpleegkundige een relatie heeft met de invulling de CanMEDS-rollen. In dit document worden de CanMEDS-rollen voor verpleegkundigen in VUmc uitgewerkt.

CanMEDS

De beroepscompetenties van HBO¹-verpleegkundigen worden geordend onder de 7 rollen, of competentiegebieden, van de CanMEDS. De CanMEDS zijn begin jaren '90 ontwikkeld door het Royal College of Physicians and Surgeons of Canada. De term CanMEDS is een samentrekking van de woorden Canadian Medical Education Directives for Specialists. Het systeem is internationaal overgenomen, in eerste instantie voor medische opleidingen, later ook voor andere opleidingen tot zorgprofessional. De MBO-opleiding tot verpleegkundige oriënteert zich op het gebruik van de CanMEDS.

Figuur 1: De competenties van de verpleegkundige volgens het CanMEDS model.

Doel en doelgroep

De verpleegkundige CanMEDS VUmc zijn bedoeld als instrument bij de implementatie en realisatie van De Verpleegkunde Standaard VUmc. De competenties en gedragsvoorbeelden zijn van toepassing op alle verpleegkundigen, met elke ervaring, opleiding en mate van specialisatie. Met behulp van de verpleegkundige CanMEDS kunnen verpleegkundigen zien waar zij staan in hun professionele ontwikkeling. Met name de gedragsvoorbeelden helpen daarbij. Het ondersteunt leidinggevers om begeleidingsbehoefte en scholingsvragen te signaleren en het ondersteunt opleiders bij het ontwerpen van lessen. De competenties kunnen dus gebruikt worden als spiegel of meetinstrument of als model in de professionele ontwikkeling van verpleegkundigen en teams.

De context (patiëntencategorie, zorgeenheid, starter of zeer ervaren) is bepalend voor de mate waarin competenties ontwikkeld kunnen zijn of worden. Het verpleegkundig hoofd zorgseenheid beslist hierover.

¹ Het landelijk overleg van alle HBOV-opleidingen heeft afgesproken dat het CanMEDS model algemeen gebruikt gaat worden.

Opbouw van het competentieprofiel voor verpleegkundigen in VUmc

- 7 competentiegebieden
- 20 competenties
- Benodigde kennis
- Gedragsindicatoren

Totstandkoming

Competenties zijn geordend volgens de CanMEDS en aangevuld met input van:

- het profiel van de HBO-verpleegkundige van de Hogeschool van Amsterdam (HvA)
- de V&VN beroepsprofielen
- De Verpleegkundige Standaard VUmc
- de visie V&V VUmc 2015
- artsen die de CanMEDS voor artsen in VUmc hebben opgesteld
- de discussies in de werkgroep De Verpleegkundige Standaard
- reacties van verpleegkundig opleiders, leidinggevenden en via Verpleegkunde Site VUmc

Zowel de HBOV van de Hogeschool van Amsterdam als de beroepsvereniging V&VN hebben de verpleegkundige profielen op de CanMEDS gebaseerd. Beide profielen zijn als basis voor het competentieprofiel van de verpleegkundige in VUmc gebruikt. Van V&VN is het kennisaspect bij de competentiegebieden overgenomen, van het model van de HvA is het toegankelijker maken van een competentiegebied door de onderverdeling in competenties overgenomen. V&VN en HvA verschillen op het gebied van de titels en de ordening van gedragsindicatoren en competenties. Het model uit De Verpleegkunde Standaard VUmc (zie figuur 1) is leidend voor het competentieprofiel voor verpleegkundigen in VUmc.

Eigenaar

De zorgmanagers zijn eigenaar van de verpleegkundige CanMEDS. Het valt binnen de portefeuille professionele kwaliteit.

Verpleegkundige CanMEDS VUmc, o.b.v. De Verpleegkundige Standaard VUmc

Versie 2

De competentiegebieden:

1. Verpleegkundige vakbekwaamheid	1a. De verpleegkundige verleent zorg in (hoog) complexe situaties van opname tot ontslag, en tijdens consult of behandeling in ambulante setting. Handelt adequaat bij acute situaties, ook wanneer protocollen ontbreken. 1b. De verpleegkundige verleent preventieve zorg aan individuen en groepen. 1c. De verpleegkundige onderbouwt met behulp van klinisch redeneren de zorg gericht op het opnieuw verwerven of verbeteren van het zelfmanagement van de patiënt. 1d. De verpleegkundige ondersteunt de patiënt in zijn zelfmanagement.
2. Communicatie	2a. De verpleegkundige gaat een vertrouwensrelatie aan met de patiënt. 2b. De verpleegkundige geeft informatie, voorlichting, GVO ² en advies aan individuen en groepen. 2c. De verpleegkundige zorgt voor optimale informatie-uitwisseling met alle betrokkenen.
3. Samenwerking	3a. De verpleegkundige werkt effectief samen met alle betrokkenen. 3b. De verpleegkundige adviseert en geeft consult aan collega's binnen en buiten de eigen organisatie.
4. Kennis ontwikkelen en delen	4a. De verpleegkundige draagt systematisch bij aan verbetering en vernieuwing van de zorgverlening. 4b. De verpleegkundige geeft werkbegeleiding aan studenten en medewerkers. 4c. De verpleegkundige zorgt voor het actueel houden van de eigen kennis.
5. Maatschappelijke verantwoordelijkheid	5a. De verpleegkundige herkent en verheldert ethische problemen en beargumenteert de gekozen handelswijze. 5b. De verpleegkundige herkent structurele gezondheidsproblemen, behartigt de belangen voor de eigen patiëntenpopulatie en stelt beleid op de juiste plek aan de orde binnen de eigen organisatie.
6. Organisatie en kwaliteit	6a. De verpleegkundige coördineert zorgverlening en preventieprogramma's en waarborgt continuïteit van zorg. 6b. De verpleegkundige ontwerpt kwaliteitszorg ten behoeve van de verpleegkundige zorgverlening. 6c. De verpleegkundige neemt de rol van klinisch leider op zich.
7. Professionaliteit en reflectie	7a. De verpleegkundige geeft blijk van het vermogen zich bewust te ontwikkelen. 7b. De verpleegkundige handelt volgens de waarden en normen van het verpleegkundig beroep. 7c. De verpleegkundige vervult zowel een autonome als een participerende rol in de zorgverlening en kan keuzes verantwoorden.

² GVO: Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding

Uitwerking van de competentiegebieden:

Competentiegebied 1	Verpleegkundige vakbekwaamheid
Verpleegkundige vakbekwaamheid vormt het centrale competentiegebied van verpleegkundigen. Het betreft het gebruiken van de vakdeskundigheid in de directe patiëntenzorg. De verpleegkundige in VUmc richt de zorg op: - het ondersteunen van de bestaanszorg en het versterken van het zelfmanagement. - de gevolgen van ziekte of behandeling op het bestaanspatroon of de mate van zelfmanagement. Hierbij combineert de verpleegkundige kennis over ziektebeelden met kennis over de effecten op het bestaanspatroon en met kennis over de individuele patiënt. - het voorkomen van nieuwe aandoeningen of zorgproblemen. De patiënt houdt zoveel als mogelijk de regie over de verpleegkundige zorg. De verpleegkundige geeft vorm en inhoud aan het verpleegkundig proces en voert, vaak in opdracht, handelingen en observaties uit om het medisch proces te ondersteunen.	
Voorwaardelijke kennis voor deze competentie: • Generalistische kennis van anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie en medische behandelingen. • Specialistische kennis van de patiëntencategorieën van de zorgeenheid/behandelunit • Kennis van (ontwikkelings)psychologie, levensfasen van de mens en coping. • Kennis van evidence-based practice, actuele richtlijnen, professionele standaarden. • Kennis van principes van zelfmanagement, leefstijlen, gedrag en gedragsbeïnvloeding. • Kennis van verpleegkundige theorieën, modellen en classificatiesystemen: ICF, Gordon, verpleegkundige diagnoses (NANDA), verpleegkundige interventies (NIC) en zorgresultaten (NOC). • Kennis van het proces van verpleegkundige diagnosestelling.	

Competentie 1a De verpleegkundige verleent zorg in complexe situaties van opname tot ontslag, en tijdens consult of behandeling in ambulante setting.	
De verpleegkundige	• verzamelt informatie uit diverse bronnen en uit eigen observatie en interview. • kan deze informatie ordenen, analyseren en interpreteren. • voert het verpleegplan uit; kan onderdelen delegeren. Kan alle voorbehouden en risicovolle handelingen uitvoeren, ook met gebruik van specialistische medische apparatuur, met inachtneming van de eigen bevoegdheid en bekwaamheid. • observeert en signaleert voortgang, veranderingen en complicaties bij de patiënt. • verzorgt en begeleidt de patiënt. • zet kennis en inzicht in ten behoeve van de zorg en neemt de verantwoordelijkheid voor alle fases van het verpleegkundig proces. • stelt te allen tijde de patiënt centraal, speelt effectief in op de beleving, behoefte en wensen. • houdt rekening met verschillende achtergronden en culturen en kan de gedachten en gevoelens van de patiënten inschatten. • ziet de behandeling of de opname van de patiënt als deel van het ziekteproces en heeft oog voor de gevolgen daarvan voor de patiënt op fysiek, emotioneel, sociaal, mentaal en spiritueel gebied (of op de activiteiten en het participatievermogen van de patiënt). • draagt zorg voor het welbevinden van de patiënt en heeft daarbij aandacht voor de omgeving van de patiënt. • werkt veilig, werkt volgens richtlijnen en kan richtlijnen aanpassen als de wensen van de patiënt of de eigen professionele en morele afwegingen daartoe aanleiding geven.

Competentie 1b De verpleegkundige verleent preventieve zorg aan individuen en groepen.	
De verpleegkundige	• signaleert en interpreteert specifieke kenmerken van risicopopulaties en symptomen van reacties op ziekte, behandeling of stoornis. • kan risico's inschatten en proactief interventies inzetten en de resultaten evalueren. • past universele, geïdentificeerde en zorggerelateerde preventie toe. • voert preventieprogramma's uit. • stelt voor zowel de individuele patiënt als voor een groep patiënten preventie- en GVO-programma's op. • volgt de regels van het veiligheidsbeleid en werkt volgens de regels van infectiepreventie.
Competentie 1c De verpleegkundige onderbouwt de zorg met behulp van klinisch redeneren. De zorg is gericht op het opnieuw verwerven of verbeteren van het zelfmanagement van de patiënt.	
De verpleegkundige	• stelt kritische vragen. • denkt analytisch en probleemoplossend. • plaatst problemen zo nodig binnen een bredere context. • voert het verpleegkundig proces systematisch uit. De verpleegkundige verzamelt gegevens, formuleert diagnoses en resultaten, stelt het verpleegplan op - interventies vaststellen, prioriteren en plannen-, draagt zorg voor de uitvoering daarvan en evalueert proces, resultaat en randvoorwaarden. • gaat de wensen en verwachtingen van de patiënt na en verwerkt deze in de klinische redenering en de zorg voor de patiënt. • stelt op basis van de (on)mogelijkheden en de (on)vermogens van de patiënt en zijn context de verpleegkundige diagnose vast en beargumenteert deze door de diagnose te verbinden met de aanwezige kenmerken en relevante oorzaken of risicofactoren. • analyseert de samenhang en wisselwerking van de problematiek en geeft hierin prioriteiten aan. • speelt in op veranderde omstandigheden, ideeën en nieuwe informatie. • herbenoemt waar nodig de problematiek van de patiënt, zodat de problematiek toegankelijk wordt voor beïnvloeding. • verantwoordt op professionele gronden de eigen beroepsuitoefening, neemt hierin mee Evidence Based Practice, verpleegkundige theorieën en modellen, beroepscode en wetgeving. • plaatst de verpleegkundige redenering in een multidisciplinaire context. • Handelt in acute situaties op basis van zelf gestelde verpleegkundige diagnoses, indien ruggenspraak niet mogelijk is.
Competentie 1d De verpleegkundige ondersteunt de patiënt in zijn zelfmanagement	
De verpleegkundige	• voert van de eerste ontmoeting tot en met de nazorg het verpleegkundige proces uit in dialoog met de patiënt. • houdt rekening met de wensen, behoeften en privacy van patiënten en naasten. • draagt kennis over aan de patiënt (gezondheidseducatie), o.a. over het herkennen en monitoren van verschijnselen en symptomen van zijn ziekte, juist gebruik van medicatie en andere behandelvormen, juist reageren op veranderingen en het kunnen omgaan met de ziekte in het dagelijks leven. • bevestigt het vertrouwen in eigen kunnen van de patiënt. • onderzoekt met de patiënt de mogelijkheden voor een zinvol bestaan. • begeleidt, stimuleert en motiveert de patiënt. • wijst de patiënt de weg naar voorzieningen, of verwijst de patiënt naar deskundigen op dit gebied. • gaat na wat de patiënt nodig heeft om als partner in de besluitvorming over ziekte, behandeling en verpleging te kunnen participeren. (shared decision

	making) • kan omgaan met verschillende copingstijlen.
Competentiegebied 2	Communicatie
De kern van het competentiegebied communicatie betreft het opbouwen van een vertrouwensrelatie en een effectieve informatie-uitwisseling met alle betrokkenen in het zorg/behandelproces.	
Patiënten hebben de regie over en de verantwoordelijkheid voor hun eigen leven en gezondheid, binnen hun mogelijkheden en omstandigheden. Verpleegkundigen stemmen de communicatie af op de patiënt en zijn persoonlijke factoren: leeftijd, achtergrond, taal, kennis en begripsniveau, emotie, copingstijl en draagkracht.	
De verpleegkundige is een spil in de zorg voor de patiënt, zij communiceert met alle betrokken disciplines en zorgt voor een adequate verslaglegging en overdracht van gegevens.	
Voorwaardelijke kennis voor deze competentie: • Kennis van gesprekstechnieken. • Kennis van communiceren op vier niveaus: inhoud, procedure, relatie en proces. • Kennis van manieren van gedragsbeïnvloeding en empowerment. • Kennis van mogelijkheden en toepassingen van ICT. • Kennis van wet- en regelgeving over informatieoverdracht.	

Competentie 2a De verpleegkundige gaat een vertrouwensrelatie aan met de patiënt.	
De verpleegkundige	• gaat contact aan met de patiënt, onderhoudt het contact en bouwt het zorgvuldig af. • creëert op basis van haar expertise en inzet vertrouwen bij de patiënt. • schat de gedachten en gevoelens van de patiënt in en doet moeite deze te begrijpen, evenals de onderliggende factoren voor diens gedrag, waaronder achtergrond en cultuur. • kan zich in het perspectief van de patiënt verplaatsen. De verpleegkundige houdt rekening met waarden en normen, wensen en gewoonten, gevoelens en privacybehoefte van de patiënt. • toont respect voor de patiënt, ongeacht diens sociale of economische status, levensbeschouwing, opleiding, ras, sekse of leeftijd. • herkent en hanteert macht en onmacht in het contact tussen patiënt en hulpverleners. • herkent verstoringen in de relatie en maakt deze bespreekbaar. • laat zorgverlening en communicatie aansluiten bij de ervarings- en belevingswereld en de mogelijkheden van de patiënt. • is zich bewust van de effecten van eigen verbale en non-verbale uitingen. • Begeleidt de patiënt en zijn naasten bij vraagstukken die kwaliteit van leven betreffen.
Competentie 2b De verpleegkundige geeft informatie, GVO en advies aan individuen en groepen.	
De verpleegkundige	• signaleert de informatiebehoefte van de patiënt en brengt de vraag van de patiënt in kaart. • geeft informatie die afgestemd is op de situatie en mogelijkheden van de patiënt; kan vaktaal omzetten naar spreektaal. • vertaalt en verduidelijkt informatie van andere disciplines voor de patiënt. • geeft informatie over praktische zaken zoals hulpverleningsmogelijkheden en hulpmiddelen. • geeft informatie gericht op kennisoverdracht. • geeft informatie gericht op gedragsverandering en de bestendinging daarvan. • kan de patiënt motiveren, instrueren en adviseren.

	• organiseert bijeenkomsten, stelt programma's op, past voorlichtingsmateriaal toe en werkt mee aan landelijke screeningsprogramma's. • stuurt groepsprocessen en begeleidt groepen bij activiteiten en interactie. • bewaakt de coördinatie en continuïteit van voorlichting en GVO.
Competentie 2c De verpleegkundige zorgt voor optimale informatie-uitwisseling met alle betrokkenen.	
De verpleegkundige	• bevordert de communicatie van de patiënt met alle betrokkenen, houdt de communicatie in stand en ondersteunt deze. • zorgt zowel mondeling als schriftelijk voor een duidelijke communicatie ten behoeve van de coördinatie en continuïteit van zorg. Meldt actief risico's en incidenten. • spreekt zorgverleners aan op het nakomen van gemaakte afspraken. • brengt zowel de patiënt als de collega's en andere betrokken hulpverleners inhoudelijk op de hoogte van de uitkomsten van (multidisciplinair) overleg. • zet communicatievaardigheden adequaat in, kan verschillende gesprekstechnieken situationeel toepassen. • stelt zich open voor feedback en handelt hiernaar, neemt ontvangen feedback aan. • evalueert de communicatie met de patiënt op inhoud, procedure, relatie en proces. • Informeert alle betrokkenen van het behandelteam, ook als dat vaak van samenstelling wisselt of ad hoc wordt samengesteld.

Competentiegebied 3	Samenwerking
Samenwerking tussen verpleegkundige en patiënt is een basisvoorwaarde voor verpleegkundige zorgverlening. De verpleegkundige handelt vanuit haar eigen deskundigheid en werkt op basis van gelijkwaardigheid samen met de patiënt en zijn naasten, de eigen en andere disciplines en met leidinggevend. De verpleegkundige is lid van het zorg- of behandelteam. De samenwerking staat in het perspectief van kwaliteit en continuïteit van zorg voor de patiënt. Zorg die op elkaar aansluit en aanvult, zonder overlappingsen of hiaten. Wanneer de zorgvraag van de patiënt de eigen deskundigheid overstijgt, verwijst de verpleegkundige door. Verpleegkundigen bieden 24-uurszorg. Dit betekent dat zij werken in teamverband waarin zij elkaar ondersteunen en gebruik maken van ieders deskundigheid. De verpleegkundige legt de verpleegkundige informatie die nodig is om de juiste zorg te geven vast, is verantwoordelijk voor een juiste dossiervoering en voor het overdragen van de zorg aan de eigen en andere disciplines en aan de patiënt en naasten bij ontslag.	
Voorwaardelijke kennis voor deze competentie • Kennis van rollen, deskundigheden, bevoegdheden van de samenwerkingspartners. • Kennis van de reikwijdte van het eigen deskundigheidsgebied. • Kennis van visies op samenwerking en de procedures die samenwerking tot stand brengen. • Kennis van ketenzorg en ketenzorgpartners. • Doeltreffende en doelmatige kennis over verslaglegging en overdracht inclusief het gebruik van ICT en de wet- en regelgeving. • Kennis van relevante netwerken.	

Competentie 3a: De verpleegkundige werkt effectief samen met alle betrokkenen.	
De verpleegkundige	• werkt samen met de patiënt in alle fases van het verpleegkundig proces; zoekt vanuit een open, gelijkwaardige en collegiale houding afstemming van de zorg met de patiënt.

	• betreft het sociale netwerk van de patiënt bij de zorgverlening en kan leden van het sociale netwerk begeleiden. • maakt deel uit van het zorg- of behandelteam en stemt de zorg af op de (para)medische zorg, ook in crisissituaties. • fungeert als contactpersoon tussen relevante disciplines en/of instellingen en bevordert de samenwerking en de resultaatgerichtheid van zorg- of behandelteams. • is zich bewust van de dynamiek van het (multidisciplinaire) team en kan hier effectief op inspelen. Zij kan zichzelf positioneren en omgaan met confrontaties of verschil van mening. • maakt gebruik van de deskundigheid en specifieke rol van collega's en andere disciplines. • verantwoordt de gemaakte keuzes binnen de spanningsvelden: - professionele deskundigheid versus eigen deskundigheid van de patiënt - zakelijkheid en betrokkenheid - afstand en nabijheid • houdt bij beslissingen rekening met verschillende soorten belangen zoals de belangen van de patiënt, de eigen professionele belangen en de organisatiebelangen. • neemt deel aan samenwerkingsverbanden en netwerken met beroepsgenoten en andere deskundigen. • maakt adequaat gebruik van communicatiestrategieën; conflicthantering, onderhandelen, feedback geven. • gaat op gepaste wijze om met feedback, waardering en kritiek in het (multidisciplinaire) team. Geeft hierin haar eigen mening en komt op voor haar eigen positie. • kan efficiënt en effectief overleggen, verslagleggen en overdragen. • uit zich positief over prestaties van collega's, helpt hen om doelen te bereiken.
Competentie 3b De verpleegkundige adviseert en geeft consult aan collega's binnen en buiten de eigen organisatie.	
De verpleegkundige	• draagt kennis uit naar anderen; deelt kennis. • geeft gevraagd en ongevraagd advies en consult in alle fases van het verpleegkundig proces en bij het uitvoeren van complexe interventies. • participeert in intercollegiale bijeenkomsten. • zorgt voor instructie en overdracht bij ontslag, zodat de zorg in een andere setting gecontinueerd kan worden. • Heeft een ondersteunende houding en rol bij het geven van consulten op een andere afdeling.

Competentiegebied 4	Kennis ontwikkelen en delen
De kern van het competentiegebied kennis ontwikkelen en delen betreft enerzijds het actueel houden van de eigen kennis en anderzijds het benutten van deze kennis voor de patiëntenzorg en de deskundigheidsbevordering van collega's en studenten. Verpleegkundigen geven er blijk van levenslang te leren en ontwikkelen, passen de principes van evidence based practice toe en dragen bij aan innovatie. Zij passen instrumenten en interventies toe waarvan de doeltreffendheid en doelmatigheid aannemelijk zijn. De verpleegkundige geeft werkbegeleiding.	
Voorwaardelijke kennis • Kennis van de kwaliteitscyclus Plan-Do-Check-Act (PDCA). • Kennis van principes van EBP, inclusief 'shared decision making'. • Kennis over actuele thema's en ontwikkelingen binnen de verpleegkunde.	

- Kennis van classificatiesystemen als NIC, NOC, ICF, NANDA.
- Kennis van zoekstrategieën.
- Kennis van implementatiestrategieën.
- Kennis over leerstijlen, leren op de werkplek, begeleiding-, coaching- en instructiemethoden.

Competentie 4a

De verpleegkundige draagt systematisch bij aan verbetering en vernieuwing van de zorgverlening.

De verpleegkundige	• levert een bijdrage aan en schept voorwaarden om de kwaliteit van de zorg te verbeteren. • werkt volgens de principes van evidence based practice: beste wetenschappelijk bewijs, klinische expertise, beschikbare materialen en middelen en de wensen van de patiënt. • vertaalt de uitkomsten van EBP voor de patiënt, zodat de patiënt als partner in besluitvorming kan optreden. • levert een bijdrage aan de uitvoering van (verplegings)wetenschappelijk onderzoek. • draagt kennis uit naar anderen: deelt kennis. • brengt zowel nieuwe kennis met betrekking tot ontwikkelingen in de patiëntenzorg, als de eigen expertise over op studenten en collega-verpleegkundigen. • levert een bijdrage aan de transfer van wetenschap naar praktijk. • levert een bijdrage aan het opstellen van richtlijnen en standaards of (deel)verpleegplannen. • gebruikt classificaties als NIC, NOC, ICF, NANDA om de zorg te indiceren, voor te schrijven en te evalueren.
--------------------	---

Competentie 4b

De verpleegkundige geeft werkbegeleiding aan studenten en medewerkers

De verpleegkundige	• introduceert de student of nieuwe medewerker op de zorgseenheid. • stelt een begeleidingsplan op. • herkent verschillende leerstijlen. • zet verschillende begeleidingstijden op juiste momenten in. • creëert een uitdagende leeromgeving en een veilig leerklimaat. • creëert de benodigde leersituaties voor de student of nieuwe medewerker. • bewaakt het leerproces van de student of nieuwe medewerker. • evalueert het leerproces. • beoordeelt de leerresultaten aan de hand van het leerplan van de student of nieuwe medewerker. • geeft op gepaste wijze feedback. • vervult een voorbeeldfunctie.
--------------------	--

Competentie 4c

De verpleegkundige zorgt voor het actueel houden van de eigen kennis.

De verpleegkundige	• onderhoudt en toetst de eigen vakkennis en vaardigheden. • signaleert eigen kennistekort, gaat gestructureerd op zoek naar een antwoord op vragen en verantwoordt daarbij het eigen brongebruik. • reflecteert en stelt zich open op om blijvend te kunnen leren. • houdt actief nieuwe toepassingen en ontwikkelingen bij op het eigen vakgebied en past relevante informatie hieruit toe. Dit loopt uiteen van het uitvoeren tot het kunnen overzien en aan de orde stellen van de consequenties van nieuwe ontwikkelingen voor het beroep en de beroepspraktijk. • levert een aandeel in de taak die een UMC heeft in het onderhouden van kennis, en brengt levenslang leren en ontwikkelen in de praktijk.
--------------------	--

Competentiegebied 5	Maatschappelijke verantwoordelijkheid
De kern van het competentiegebied maatschappelijke verantwoordelijkheid betreft belangenbehartiging en overstijgt hierbij het niveau van de individuele patiëntenzorg.	
Verpleegkundigen hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Zij signaleren ethische problemen en structurele gezondheidsproblemen binnen de eigen patiëntenpopulatie waarvoor nog geen passend zorgaanbod is en bevorderen dat daar een oplossing voor komt.	
Voorwaardelijke kennis: • Kennis van levensbeschouwelijke en culturele opvattingen over ziekte, gezondheid en zorg. • Kennis van diversiteit. • Kennis van epidemiologie, leefstijl en gedrag. • Kennis van de moreel-ethische context van de zorgverlening. • Kennis van overheidsbeleid op het gebied van patiëntveiligheid.	

Competentie 5a De verpleegkundige herkent en verheldert ethische problemen en beargumenteert de gekozen handelswijze.	
De verpleegkundige	• herkent ethische problemen. • denkt op een methodische en systematische wijze na over ethische vragen en dilemma's (moreel beraad). • kan ethische en zingevingvraagstukken bespreken met patiënten en andere zorgverleners. • kan patiënten en naasten ondersteunen bij het nemen van beslissingen, ook rond het levenseinde. • gaat respectvol om met morele overtuigingen en gevoelens van andersdenkenden, kan eigen morele overtuigingen hanteren. • betreft diversiteit van zorgvragers in haar overwegingen en gaat met deze diversiteit respectvol om. • houdt rekening met de context; integreert betekenisverlening van de patiënt in de zorg; hoeft deze niet altijd te begrijpen, maar erkent het belang ervan voor de patiënt.
Competentie 5b De verpleegkundige herkent structurele gezondheidsproblemen, behartigt de belangen voor de eigen patiëntenpopulatie en stelt beleid op de juiste plek aan de orde binnen de organisatie.	
De verpleegkundige	• signaleert steeds terugkerende tekorten in de zorgverlening aan patiënten op de zorgeenheid. • signaleert gezondheidsrisico's. • kan als belangenbehartiger van patiënten optreden. • benoemt tegenstrijdige belangen en de invloed daarvan op de zorg en speelt hier adequaat op in. • onderhandelt in het belang van patiëntengroepen, werkt samen met externe belanghebbenden en relaties zoals patiëntenorganisaties en kwaliteitsbewakende instanties.

Competentiegebied 6	Organisatie en kwaliteit
De kern van het competentiegebied organisatie betreft het functioneren in een organisatie ten dienste van de patiëntenzorg. Verpleegkundigen leveren een bijdrage aan continuïteit, coördinatie en kwaliteit van het totale zorgproces, ook buiten de eigen afdeling in de zorgketen.	
Veel zorg is geprotocolleerd en gestandaardiseerd. De verpleegkundige is betrokken bij het voor de zorgeenheid en patiënt toepasbaar maken en uitvoeren van standaarden. Zij signaleert het ontbreken	

van protocollen en neemt initiatief om deze tot stand te brengen.

De verpleegkundige heeft oog voor financiële en andere organisatiebelangen en kan deze wegen.

De verpleegkundige waakt over de veiligheid en privacy van de patiënt, medewerkers en gegevens.

De verpleegkundige neemt leiderschap in het verpleegkundig handelen, de samenwerking en de organisatie. Ze speelt een actieve rol bij het inrichten van een aantrekkelijke werkomgeving en een veilig klimaat voor patiënt en collega.

Voorwaardelijke kennis

- Kennis van verschillende organisatievormen.
- Kennis van kwaliteitssystemen
- Kennis van Plan-Do-Check-Act-cyclus en implementatiestrategieën.
- Kennis van relevante ICT-systemen.
- Kennis van monitoring van resultaten in de zorg.
- Kennis van actuele richtlijnen en protocollen.
- Kennis van kwaliteitskaders.
- Kennis van dienend en persoonlijk leiderschap.
- Kennis van de lean-methodiek

Competentie 6a

De verpleegkundige coördineert zorgverlening en preventieprogramma's en waarborgt daarbij de continuïteit van zorg.

De verpleegkundige	• coördineert de zorgverlening en/of preventieprogramma's zodat er geen overlap, hiaten en tegenstrijdigheden ontstaan. • kan het verpleegkundig proces regisseren en organiseren. • heeft als regisseur supervisie en overzicht over de voortgang van het proces, ook als activiteiten door anderen uitgevoerd worden. • waarborgt de continuïteit van zorg van opname tot en met het ontslag of het regelen van nazorg door overleg, organiseren, plannen, rapporteren en overdragen. In de ambulante setting wordt gezorgd voor heldere afspraken over bereikbaarheid. • maakt gebruik van verschillende hulpmiddelen die coördinatie van zorg ondersteunen (anamnese, diagnoses, interventies, evaluaties, dossier, zorgpaden en protocollen, ICT hulpmiddelen) • hanteert en stuurt op effectieve wijze informatie. • maakt een werkplanning en geeft hierbij prioriteiten aan. • kan binnen het verpleegkundig proces zowel lineair als circulair denken. • beschouwt taken en werkzaamheden als een logisch onderdeel van het verpleeg- of behandelproces. • hanteert (geautomatiseerde) registratie- en informatiesystemen. • kan na afleiding terugkeren naar eigen werkzaamheden en zorgt dat het werk op tijd af is. • werkt multidisciplinair.
--------------------	--

Competentie 6b

De verpleegkundige ontwerpt kwaliteitszorg t.b.v. de verpleegkundige zorgverlening.

De verpleegkundige	• verbetert het verpleegkundige proces op systematische wijze; doet in het zorgteam suggesties tot verbetering van de zorgverlening, • kan haar visie op kwaliteit van zorg overbrengen aan anderen. • anticipeert op ontwikkelingen in de verpleging en maakt onderzoeksvragen vanuit de praktijk zichtbaar. Ontwikkelt hiervoor eventueel nieuwe taken voor de verpleging. • zoekt naar mogelijkheden tot verbetering van werkmethode, aanpak, processen of systemen en voert deze planmatig uit (Plan-Do-Check-Act). • gaat op effectieve en efficiënte wijze om met materiële, financiële en
--------------------	--

	personele middelen op de zorgseenheid. • kan verbeteringen planmatig implementeren en evalueren op de zorgseenheid. • levert een bijdrage aan de patiëntveiligheid. • werkt veilig, tijdig, patiëntgericht, effectief en efficiënt. • richt zich in de werkprocessen op het toevoegen van waarde voor de patiënt of anderen in de rol van klant, en voorkomt verspilling.
Competentie 6c De verpleegkundige neemt de rol van klinisch leider op zich.	
De verpleegkundige	• toont leiderschap: proactieve houding, kennis van zaken, verantwoordelijkheid (durven) nemen. • hanteert voorwaarden voor een goed werkklimaat en een therapeutisch klimaat. Dit varieert van het signaleren en opsporen van knelpunten tot het nemen van initiatief om knelpunten op te lossen. • levert een bijdrage aan de ontwikkeling van het beleid van de organisatieeenheid. Is in staat tot het meedenken over en uitvoeren van dat beleid. Kan bovendien signalen oppikken die kunnen leiden tot verandering. • signaleert kansen, mogelijkheden en/of knelpunten en onderneemt daarop gerichte actie. • neemt het voortouw in crisissituaties. • fungeert als rolmodel voor (aankomend) verpleegkundigen. • is vaardig op het gebied van informatie- en communicatietechnologie en staat open voor innovaties op dit gebied. • ondersteunt collega's in het zorgteam en kan collega's aansturen, ook als ze andere competenties hebben.

Competentiegebied 7	Professionaliteit en reflectie
De kern van het competentiegebied professionaliteit betreft de mate waarin de specifieke kennis, vaardigheden en gedrag van het beroep eigen zijn gemaakt en worden uitgedragen. Een belangrijke component in de professionaliteit is de verpleegkundige beroepshouding, waarin een belangrijke plaats is voor reflectie. Verpleegkundigen streven naar het continu perfectioneren van hun vakkennis en handelen volgens de waarden en normen van het beroep. Daarnaast dragen verpleegkundigen bij aan de behartiging van de belangen van de eigen beroepsgroep. De (on)mogelijkheden van zorg en behandeling in verhouding met kwaliteit van leven leidt soms tot moreel-ethische vraagstukken, waarbij de verpleegkundige als gesprekspartner moet kunnen participeren en zich bewust moet zijn van haar eigen morele kader en grenzen.	
Voorwaardelijke kennis: • Principes van reflectieve praktijkvoering. • Kennis van wet- en regelgeving die van toepassing is op de verpleegkundige beroepsuitoefening binnen VUmc. • Kennis van de beroepscode, de eigen waarden en normen en die van de beroepsgroep. • Kennis van de grenzen van persoonlijk en professioneel handelen. • Kennis van de verschillende verantwoordelijkheden binnen het multidisciplinaire team.	

Competentie 7a De verpleegkundige geeft blij van het vermogen zich bewust te ontwikkelen.	
De verpleegkundige	• reflecteert systematisch op eigen gedrag en ervaringen en maakt deze bespreekbaar. • is zich bewust van de persoonlijke kwaliteiten en zet deze adequaat in. • is in staat eigen bekwaamheid te bepalen, stelt hoge eisen aan het eigen

	functioneren. • geeft sturing aan het eigen leerproces. • toont initiatief en verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces en werkzaamheden. • kan het eigen functioneren kritisch beoordelen en bespreekbaar maken. • kan feedback ontvangen en integreren in eigen handelen. • Houdt op eigen initiatief een portfolio bij.
Competentie 7b De verpleegkundige handelt volgens de waarden en normen van het verpleegkundig beroep.	
De verpleegkundige	• houdt zich aan de verpleegkundige beroepscode en aan regels vanuit organisatie en wetgeving. • toont zich bewust van de beroepsrol als 'verpleegkundige'. • toont de verpleegkundige beroepshouding in verschillende zorgsituaties. • is zich bewust van eigen morele en ethische waarden. • is zich bewust van discrepanties tussen eigen waarden en normen en professionele waarden en normen, en herkent effecten hiervan op het eigen gedrag en dat van de ander. • levert een bijdrage aan de ontwikkeling van verpleegkundige waarden en normen. Dit varieert van het meedenken over tot het innemen van standpunten en deze verhelderen en beargumenteren. • draagt bij aan de positieverbetering van de eigen beroepsgroep door te participeren in netwerken van belangen- of beroepsorganisaties. • kan omgaan met spanningsvelden zoals zakelijkheid-betrokkenheid en afstand-nabijheid. • spreekt collega's aan op (on)professioneel gedrag.
Competentie 7c De verpleegkundige vervult zowel een autonome als participerende rol in de zorgverlening en kan keuzes verantwoorden.	
De verpleegkundige	• neemt zelfstandig beslissingen binnen het verpleegkundig beroepsdomein (autonoom). • hanteert de grenzen van het eigen kunnen en vraagt zo nodig consult aan (para)medici. • draagt verantwoordelijkheid voor de eigen werkzaamheden en geeft de eigen grenzen hierin aan en bewaakt deze. • herkent de consequenties van het medische beleid en stemt de zorg hierop af (participerend). • werkt vraaggestuurd en resultaatgericht. • is een assertieve en zelfbewuste beroepsbeoefenaar en een ambassadeur van het vak. • kan de eigen grenzen van haar bevoegdheid en bekwaamheid aangeven bij collega's en patiënten. • neemt verantwoordelijkheid voor het eigen handelen.

Geraadpleegd in nov. 2012

- Competentiemodel HBO verpleegkunde AGZ dual en intensieve zorg-AGZ (plusgroep) van de HvA
- V&VN 2020 Beroepsprofiel verpleegkundige
- De Verpleegkundige Standaard VUmc (conceptversie 2.6)
- www.zelfmanagement.com/downloads/284/verkennend-onderzoek-zm-2010.pdf
- www.decoach4u.nl/meth01.html
- Deskundigheidsgebieden en eindtermen, CZO 2007